

Témata k profilové části MZ z DĚJEPISU pro školní rok 2023-2024

1/ Počátky kultury a civilizace /Mezopotámie, Egypt, významné egyptské památky, nejstarší písma, Rosettská deska, Champollion, mumifikace, Tutanchamonova hrobka, Indie a Čína, Chetitě, Bedřich Hrozný, mínojská Kréta, mykénská kultura – Heinrich Schliemann, Homér a Trojská válka/.

2/ Starověké Řecko /Sparta a Athény, řecko-perské války, Peloponéská válka, Alexandr Veliký, klasická a helénistická kultura – výtvarné umění a architektura, divadlo, dějepisectví a literatura, olympijské hry, svět řeckých bohů/.

3/ Starověký Řím /doba královská, patricijové a plebejové, vývoj republiky, punské války, Spartakovo povstání, G.J. Caesar, první a druhý triumvirát, římské císařství – principát a dominát, kultura a vojenství, gladiátorské hry, Pompeje/.

4/ Vývoj v raném středověku /Franská říše a Karel Veliký, Arabská říše a Muhammad, Byzantská říše a Velké východní schizma, Svatá říše římská a boj o investituru, Vikingové, románské umění/.

5/ Vývoj ve vrcholném středověku /křížové výpravy, Stoletá válka, Johanka z Arku, papežské schizma, Válka růží, vzdělanost a univerzity, města, gotické umění/.

6/ Sámova říše, Velká Morava a český stát v 10.- 14. století /Sámo a střet s Franky, velkomoravská knížata, Mikulčice, Přemyslovci a Slavníkovci, významná přemyslovská knížata, Zlatá bula sicilská, významní přemyslovští králové, Lucemburkové na českém trůně, vývoj měny na našem území/.

7/ Husitství a doba pohusitská /Jan Hus a kostnický koncil, Jan Žižka, střety u Sudoměře a na Vítkově, Tábor, čtyři artikuly pražské, slavná husitská vítězství, Prokop Holý, Lipany, Basilejská kompaktáta, Jiřík z Poděbrad a Jagellonci/.

8/ Počátky novověku /zámořské objevy, Kolumbus, Magalhaes, Cortes a Pizarro, Martin Luther a reformace, renesance a významní umělci, Boccaccio, Michelangelo, da Vinci, Anglie, Francie a Španělsko v 16. století, střety s islámem, Tricetiletá válka/.

9/ Habsburkové a české země v 16.- 18. století /nástup Habsburků, Rudolf II., Rudolfův majestát, české stavovské povstání, Bitva na Bílé hoře a její důsledky, Albrecht z Valdštejna, rekatolizace, robota a nevolnictví, rebelie Chodů, pragmatická sankce a války o dědictví rakouské, osvícenský absolutismus Marie Terezie a Josefa II., vývoj měny na našem území, Turecké nebezpečí/.

10/ Vývoj mocností v 17. a 18. století /anglická cesta ke konstituční monarchii, Francie Ludvíků a cesta k Velké francouzské revoluci, Napoleon Bonaparte, vznik Pruského království a dělení Polska, snaha Petra I. a Kateřiny II. o modernizaci Ruska, vznik USA, průmyslová revoluce, baroko/.

11/ České země v 19. století /vznik Rakouského císařství, předběžnová éra – Metternich, počátky průmyslové revoluce v Čechách, revoluce 1848-49, bachovský absolutismus, únorová a prosincová ústava, prusko-rakouská válka a vznik Rakousko-Uherska, Palackého Idea státu rakouského, fundamentální články, éra pasívní a aktivní politiky, punktace, vznik politických stran/.

12/ Vývoj hlavních mocností v 19. století, koloniální výboje a cesta k první světové válce /sjednocení Německa a Itálie, vývoj ve Francii, Velké Británii a Rusku, britská dominia, modernizace Japonska, územní expanze USA – pronikání na Západ, válka Severu proti Jihu, Little Big Horn, svět před první světovou válkou – Trojspolek a Dohoda, rvačka o Afriku, Búrská válka, rakouská anexe Bosny, Balkánské války, Bagdádská dráha, povstání boxerů v Číně/.

13/ První světová válka a její důsledky /Sarajevský atentát, vznik Čtyřspolku, průběh války a významné bitvy, technické novinky ve vojenské technice, vstup USA do války, únorová a bolševická revoluce v Rusku, Pařížská mírová konference, Společnost národů a poválečné snahy o mezinárodní bezpečnost – ohniska války ve 30. letech/.

14/ Vznik a vývoj totalitních režimů po první světové válce /fašistický režim v Itálii, Benito Mussolini, „pochod na Řím“, nacistický režim v Německu, Adolf Hitler, SA a SS, Mein Kampf, požár Říšského sněmu, Noc dlouhých nožů, Norimberské zákony, Křišťálová noc, stalinský režim v Rusku, V.I.Lenin, J.V.Stalin, pětiletky, stachanovské hnutí, kolektivizace, gulagy, Moskevské procesy/.

15/ Vznik Československé republiky a vnitropolitický vývoj do 15.3.1939 /T.G. Masaryk a první odboj, legie, 28. říjen 1918, Martinská deklarace, politická struktura – politické strany, Pětka, skupina Hradu, Alois Švehla, Edvard Beneš, národnostní struktura – německé a slovenské snahy o autonomii, zahraniční politika – Malá dohoda, pohraniční pevnosti, Mnichovská dohoda, Druhá republika, Emil Hácha/.

16/ Německá okupace 15. března 1939, Protektorát Čechy a Morava a protiněmecký odboj /15. březen 1939, výnos o zřízení protektorátu, 17. listopad 1939, protektorátní vláda a státní prezident, Národní souručenství, domácí odboj, atentát na Heydricha, Kubiš a Gabčík, Lidice a německý teror, politický a vojenský zahraniční odboj ve Velké Británii, v Sovětském svazu a na Středním východě, letci v Anglii, Sokolovo, Slovenské národní povstání, boje na Dukle, Pražské povstání/.

17/ Druhá světová válka /napadení Polska, německé tažení na Západ, letecká bitva o Británii, napadení Sovětského svazu, Pearl Harbor, letecká bitva nad Evropou, bitva o Atlantik – konvoje a „vlčí smečky“, El Alamejn – Guadalcanal – Stalingrad, Kurská bitva, invaze do Normandie, německé „zázračné“ zbraně, most u Remagenu, konec války v Evropě, konec války v Tichomoří – Hirošima, holocaust, Norimberský proces/.

18/ Vývoj v Československu v letech 1945-1989 /destrukce demokracie – Národní fronta, odsun, Vítězný únor, politické procesy, kolektivizace, pětiletky, měnová reforma, socialistická ústava, obrodný proces a snahy o demokratizaci, A. Dubček, 2000 slov, 21. srpen 1968 a jeho důsledky, Moskevský protokol, federalizace státu, Jan Palach, G. Husák a normalizace, obuškový zákon a Poučení z krizového vývoje, Charta 77 a disent, 17.11.1989/.

19/ Studená válka /poválečné uspořádání, Trumanova doktrína a Marshallův plán, vznik NATO a Varšavské smlouvy, krize studené války – Berlínské krize 1948 a 1961, Korejská válka, sestřelení U-2, Karibská krize, válka ve Vietnamu, sovětská invaze do Afghánistánu, Reagan a Gorbačov, sjednocení Německa/.

20/ Vývoj v Sovětském svazu a USA po roce 1945 /Stalinův kult, Chruščov a 20. sjezd KSSS, Brežněvova éra stagnace, Gorbačov a perestrojka, rozpad SSSR, americká politika zadržování komunismu, mccarthismus, konec segregace, J.F.Kennedy a Martin Luther King, aféra Watergate, Reagan a „říše zla“, 11. září 2001, „závod“ v dobývání kosmu/.